

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

36-dik szám. Szombaton September 2-án 1848. 7-ik évi folyam.

Az előfizetésidj és hirdetémenyek

naponként elfogadtatnak a' szerkesztőség irdájában (Forray utczában, Viszkub háza 1. emeletében) reggeli 6 órától fogva estéli 7-ig.

Tudósítás és ajánlat.

Alulirtnak szerencséje ezennel tudatni, hogy Aradon az Istvántéren Kimmelman hazában létező Beichel-féle könyvnyomdát megvevén f. e. augusztushó 1-től fogva annak birtokában van; minek következtében minden t. cz. megbízó urakat bizonyossá tesz a felöl, mikép mindennemű munkák lehető jutányos árakon serényen és legjobban végrehajthatni fognak; mire nézve szíves bizományokért esdekelvén magát a' nagytiszteletű közönség hajlandóságába ajánlja azon biztosítással, hogy a' könyvnyomda részéről minden megtétetni fog, mi a' nagytiszteletű közönség követeléseinek legjobban megfeleljen, melly végre mindenek előtt jó nyomtató-esték és papir már megszereztetett, valamint új nyomtatóbetűk is lassanként fognak alkalmaztatni.

Ajandom egyszersmind a' könyvnyomdával kapcsolatban lévő

papirkereskedést

is, mellyben mindennemű papiros, ugy iró- és rajzolószerek illő áron kaphatók.
Alázatos szolgálók

Sveszter Ferencz.

Egy 12 éves árvaleány,

melly magyarul, oláhul, ugyszinte keveset németül beszél, és egy idő óta rokoninál különféle munkák kötésével, takarítással és kised gyermek körül foglalatoskodott, — kívánna valamely tiszt házban fölvetetni; miről bővebben értesülhetni a' szerkesztőségénél.

Maurer János,

seborvos és szülész

lakik a' szigetutczában az azelőtt Kleinmost Rozenthal házában 302 sz. a.

Oktatási ajánlat.

Fehér varrásban, fehér, fekete, arany- és egyéb hímvarrásokban, horgolásban, és egyéb különféle kézi munkákban, továbbá olvasás, irás és számvetésben oktatás adatik az azelőtti templommost szabadsajtóutczában, Novák házában földszint, a' 2 pisztoly mellett, hol egy elkülönített lakszoba is bérbe kiadó.

Egy tanuló

kerestetik fölvetetni egy itteni fűszerárudában; miről bővebbet az Istvántéren, Joanovits házában létező „Elefánt” című fűszer-kereskedésben.

Egy tanuló vagy gyakornok

felvétetik egy fűszer-kereskedésben; mi iránt bővebb utasítást ad a' szerkesztőség.

Lőfegyverek és csővek Lepage híres gyárából Belgában, nagy választásban kaphatók

Veiler Sándor,

az „arany ásóhoz” címzett vásárusnál.

Eladási jelentés.

Mokrán 24 ménesbeli ló, 400 pozs. mérő tiszta búza, 1600 p. m. kétszeres, 100 p. m. kukorica, 600 akó 1847-ki bor eladó. Bővebben értesít Bitterlich Lőrincz uradalmi tisztartó Boros-Jenő.

Hölgy és férfi divatképek,

mozgékonyok és mozdíthatlanok, folyó második fél évre kaphatók a' szerkesztői irdában.

Eladási jelentés.

A' radnai nagy vendégfogadóban találtató minden vendégfogadói és kávéházi bútorok — mellyek között egy jó biliárd is van — általában vagy részenként minden időben szabad kézből eladók.

Egy ház és malom

jutányos áron eladó; miről bővebb értesítést vehetni a' szerkesztői irdában.

Eladó ház.

Sarkad k. v. az aranykézutczában 346. sz. a. 2 szoba 's konyhából álló ház, az udvarban levő kút 's kerttel szabad kézből eladó. Értekezhetni ott a' házban lakó Lugosi Antal tulajdonossal.

Bérbe adandó

folyó évi november 1-től fogva a' széputczában Rochel-féle házban egy bolt, mellyet Schlögl József vásáros tartott, két mellékszobácskával és két raktár 's egy pinczével, vagy azok nélkül. Értekezhetni a' tulajdonossal, naputczában 519 sz. a.

Bérbe adandó.

Az Istvántéren, Barbus házában azon bolt, mellyben Schvob Ferdinand által kezelt Lotteria létezett, hozzátartozó lak 's minden szükséges mellékekkel azonnal kiadó.

Bérleti jelentés.

Az országúton Glacz Antal tulajdonához tartozó 799. sz. házban 7 szoba, 2 cselédszoba, 2 konyha, kamara, padlás, 2 istálló, 2 kocsiszín 's kert f. e. sz.-Mihály naptól bérbe adandó; továbbá:

A' Polturában 43 sz. a. kert, mellyben szőlő, nagy számú gyümölcsfák, lóherés, és veteményes föld találtatik, szinte egy vagy több évre bérbe adatik. Értekezhetni a' fentebbi 799. számú házban.

Lakások, raktárok és pinczék

a' Tököly nagy házban kiadók, ugyszinte jó hegyibor kapható, miről a' házmester értesít.

Egy alkalmas magtár

a' naputczai Balás' házában f. e. september 7-től kezdve bérbe adandó.

Birói árverés.

Schvob Ferdinand nyertes fél részére elmarasztalt Putarityi Jesta Pernyáva k. v. 28 's 690 sz. a. házai és telkeire nézve augusztus 30-ára kitűzve volt árverés közbejött akadályok miatt nem tartathatván, az most f. septemberben 5-én 's szükség esetében september 30-án a' helyszínén ismét tartatni fog, valamint ugyanannak 30-án a' lánch kaszálóföldje az utolsó árverésen a' telekhatárvonalban délutáni 3 órakor eladásra kitétetik.

Mayer Imre,
végrehajtó tanácsnok.

150 sz.

Hirdetmény.

Folyó 1848-ik évi september 5-én az álladalmi faraktárban két ócska faszállító hajó és különféle avitt faszerek reggeli 10 órakor árverés útján fognak eladatni, hova venni kívánók hivatalosak.

Az aradi álladalmi számtartóság által
Augustus 28-án 1848.

Haszonbérleti árverés.

Vinga városának tanácsa tudtul adja, hogy f. e. september 7-én következő haszonvételek f. e. november 1-ső napjától fogva 3 egymásutáni évre bérbe adatnak, és nyilvános árverésre kitétetnek, u. m.:

1-ször. A' korcsmáltatásijog a' külvárosban a' „fehér toronyhoz.”

2-ször. A' monostori út mellett lévő korcsmában az italmérésijog.

3-ször. A' maros közelében lévő korcsmában az italmérésijog és húsvágásijoggal.

4-szer. Egy apróvágó, vagy is bárány és juhölésijog.

5-ször. A' vadászatijog.

6-ször. Halászat a' marosban.

7-szer. Egy nagyobb pincze a' városház épülete alatt.

Bérleti kedvelők a' fentkített napon reggeli 9 órakor a' városház teremébe szükséges bánpénzzel és vagyoni kimutatással ellátva illendően meghívattatnak. A' feltételek a' városház irdájában naponta megtekinthetők.

Kelt Vingán 1848-ik évi augustus 25-én tartott tanácsülésből.

Bérleti árverés.

Arad városa részéről a' vásárijog és bevételvám iránti bérletek f. e. september 9-én, reggeli 9 órakor, tartandó gazdasági széken árvereztetendők lévén: ezeket magukra vállalni kívánók bánpénzzel ellátva hivatalosak.

Árlejtés.

Arad városa részéről a' barom-vásárállítás és temető felé vezető hidakhoz készítenő karkák

iránti árlejtés f. e. september 9-re tüzetik ki. Vállalkozók a' feltételeket a' számvevői hivatalban megtekinthetik.

496 sz. Hirdetmény.

Az álladalmi javak temesi igazgatósága \$636 sz. a. kelt rendeletére ezennel tudtul adatik, hogy a' ménesi pinczében lévő 1844-ki hat akó más-lás f. 1848-ki september 11-én az aradi számtartói irdában délelőtti órákban nyilvános árverés útján, felső helybenhagyás fentartásával, eladatni fog.

Venni kívánók szükséges bánpénzzel ellátva ezen árveréshez hivatalosak.

Az aradi számtartói hivatal által,
augustushó 24-én 1848.

Gabona-árverés

fog a' közalapítványi javak csákovai kerülete részéről Temesvárott a' Józsefvárosban lévő kasznári épületben folyó évi september 11-én, délelőtti 9 $\frac{1}{2}$ órakor kezdve tartatni, nevezetesen 1400 pozs. mérő tiszta buzára, 2200 pozs. mérő zabra, 1000 pozs. mérő árpára, és 2500 pozs. mérő szemes kukoriczára.

Birói árverés.

Répási Lajos sz.-annai lakos Ó Sz.-Anna városában lévő zsellérháza birói ítélet következtében f. évi septemberhó 17-én, és szükség esetében october 17-én árvereltetni fog.

Konstantini György,
aradmegyei eskütt.

Bérleti árverés.

A' tornyai urodalom részéről a' varjasházi pusztán 's nevezetesen I. osztály 261 $\frac{1}{4}$ h. szántás

399 $\frac{3}{4}$ „ gyep

II. osztály 118 $\frac{2}{4}$ „ szántás

665 $\frac{1}{4}$ „ gyep

IV. osztály mintegy 150 „ szántás

437 $\frac{3}{4}$ „ gyep;

továbbá külön külön a' tornyai, nagy 's kis-varjasházi húsmérésijog; a' pusztarészek 1849-ik évi martzius 12-től, a' húsmérésijog pedig 1849-ik évi január 1-ső napjától kezdve három egymás után következő évre haszonbérbe kiadandók, azoknak árverési határnapul f. e. september 18-ka tüzetik ki.

Az árverés Tornyán nyilvánosan történend. Elfogadtatnak egyébiránt a' pusztára nézve írásbeli és kötelező ajánlatok előlegesen is, 's ha valamelyike az urodalom igényeinek megfelelően, az illető osztály árverés alá nem is bocsáttatik.

Biztosítékul fél évi haszonbér mindjárt az árverésnél léssen lefizetendő, melly csak az utolsó fél évi járulatba fog kamat nélkül betudatni.

A' szerződési feltételeket, ugy a' pusztaszályzatát is Tornyán az urodalmi irdában mindenkör megtekinthetni.

Bérleti jelentés.

Gróf Forraynó odvosi urodalma részéről közhírré tétetik, hogy a' koresmáltatásijog Odvoson f. e. october 1-ső napjától fogva 3 esztendőre bérbe adatni fog.

Bérleti vágyók f. e. september 20-ra Odvosra hivatalosak.

Gyapju árverés.

A' közalapítványi javak csákovai kerületéhez tartozó nagy-kövesi urodalomban folyó évben lett 2546 font egynyiretű finom gyapju a' bárány-gyapjuval együtt a' jövő temesvári sz.-mihálynapú vásár alkalmával hétfőn reggeli 10 órakor a' temesvári József külvárosban létező urodalmi épületben árverés útján fog eladatni.

Árverési hirdetmény.

Aradmegyében kebelezett sziondai pusztán, néhai Junga György özvegyének szabad akaratóból f. évi september 25-én következők fognak készpénz mellett elárvereztetni: u. m. 1000 holdon termett idei széna, betanított hámos- és ménesbeli lovak, svaiezi és magyar faju gulyabeli marhák, juh-kellékek és gazdaságbeli eszközök.

Venni szándékozók a' fenkitett napra illően meghivattatnak.

C s ő d.

Arad városa' polgári törvényszéke által Hirschl Herman fűszeráros ellen csőd nyitvatván, a' hitelezők törvényszék előtti megjelenésükre f. november 7-ik napját tüzte ki határidőül. Ideiglenes tömeggondnoknak Hajka Döme tanácsnok, perügyelőnek pedig Horváth Ádám ügyvéd nevezettek ki.

V e g y l e t.

—* A' képviselőháznak augustus 22-én tartott ülésében egy királyi kézirat olvastatott fel, mellyben a' király — miután ismét felüdült és főlakába visszatért — királyi helytartójára István főherczegre átruházott hatalmat visszaveszi, és most már a' kormányt maga viendi.

—* A' képviselőházban augustus 23-án a' bot és minden testi büntetések letiltása a' magyar hadiseregnél felkiáltással fogadtatott el.

—* Legujabb. Ülés a' képviselőházban 26-án d. e. 10 órakor. A' jegyzőkönyv és néhány kérelmek felolvasása után sokféle ajánlatok és ellenvetések kerültek elő, az

utóbbiak az oláhok iránt, egy heves és hosszú vitatkozásra adtak alkalmat, mi közben Kossuth azt nyilvánítja, hogy egy titkos összeesküvésről tud, mely az oláhok közt keletkezében van, és mellynek szála külföldi nagy rangú személyek kezében létezik, mondja, miként minden perczen kész azok tervét a' háznak, sőt egész Európának elibe terjeszteni. Utána még sokan szóltak és a' vita legnagyobb elkeseredéssel folytattatott, míg végre szavazat-többséggel a' napirendre áttértek, és a' pénzügyminister törvényjavaslata 61 millió kölcsön iránt (bankjegyek kiadásával!) valamint az ujonczállítási terv (ez utóbbi néhány változtatással) elfogadtatott. (Telegr.)

—*.* Mészáros Lázár hadügyminister augusztus 26-án dél tájban indult Pestről az alvidéki táborba.

—*.* Legujabb hír szerint, Szentkirályi Mór helyébe, ki kir. biztosi hivataláról lemondott, — a' bihari főispán Beóthi Ödön van kiküldve. (Népelem.)

—*.* A' „Mészáros“ hadihajón lévő parancsnok jelentése szerint Palánkával szemközt levő Nestyén helység, mely a' magyarok irányában ellensegesen lépett föl, a' hajón találató ágyúkkal meglődztetett, és ennek következtében egészen elpusztított. Ezen hajó, mint többek közt ezen hivatalos jelentésben mondatik, majd ki nem köthetett, minthogy Palánkánál felállított nemzetőrség azt rácznak tartván arra tüzelt, míg végre a' félreértés kitünt.

—*.* Az első magyar hadihajó Fiuménál nem sokára megindul a' hajóépítőhelyről, 12 tizenkétfontos és 2 huszonnégyfontossal van fölfegyverkezve. A' pénzügyminister rendelést tett, hogy ezen az életbe most lépett magyar tengeri haderő minél előbb szaporíttasson. Az említett hajó, hogy időt nyerjenek, már készen vétetett, miután szakértő bizottmány által megvizsgáltatott. Neve „kérlelhetlen“, építetett a' magyar tengerparton. (Telegr.)

—*.* Karczfalvából (ezelőtti Erdélyhonban) az „Ellenőr“ következőről ertesít: Imreh János, gyalog-székely, ki 24 évig fegyvert viselt, tűzveszély által minden vagyonától megfosztatván jelenleg nagy számú családját juhászságból tartja, és vagyona most 2 bárányból áll, — midőn e' faluba érkezett bizottmány a' haza számára áldozatokat szedett, egyik bárányát odavitte, és szükség esetére karját is ajánlá a' szorongatott hazának, neje még azonfelül emlékezteté, hogy a' jobbik bárányt adja a' bizottmánynak. — Ki dicsekedhetik azzal, hogy többet adott? (O. P. Ztg.)

—*.* Azon hír, hogy Rózsa a' rablók kapitánya Szegeden zászlaját lobogtatá, és 200 emberével az ellenség felé vonult, koholmány vala. Az egész esetről, mellyről az „alföldi hírlap“ levelezője ertesít, Szegeden semmitsem tudnak; a' sze-

gediek egyébiránt ezen útonállók kapitányát igen szívesen szeretnék látni — lógni! (Ung.)

—*.* Pozsony. A' középponti vasut aug. 20-án megnyittatott, és a' közönségnek további használatára átadatott. Az indulás 5 $\frac{1}{4}$ órakor történt; Gänseendorfban, hol a' prágai vonalra várakozni kellett, egy óráig szünetelt, és 8 $\frac{1}{2}$ órakor bécsbe ért. (O. P. Ztg.)

—*.* Pest. Hidunk utolsó lánczának beakasztása augusztus 26-án szerencsésen megtörtént. A' beakasztás most szemenként történt, minél a' felső láncz állás gyanánt szolgált. (Telegr.)

—*.* Angolhonban nagy panasz van a' burgonyarothadás miatt. (Népelem.)

—*.* Az amerikaiak a' Niagara zuhatagok fölött egy lógóhidat építettek gyalogok számára, hosszúsága 800 láb, és magassága 260 láb, a' levegőben lebeg a' szörnyű víztömeg fölött, mely egy óra alatt 30 angol mérföldnyire egy szűk hegynyíláson elzuhanik. Ha alul állunk, úgy a' híd pókhálón lógó hosszú keskeny darab papiroszhoz hasonlít. Ha nagy szél leng, úgy ezen az ökörnyálhoz hasonló vékony szerkezet ide és tova hajlik, mintha sarkából kiakarna repülni, és a' gyalogoknak kemény lépése alatt megrendül a' legkülső végével egészen a' középpontig. Az építőmester első volt, ki rajta átment, és reá nem sokára egy bator asszony.

—*.* Dresdában néhány napja belországra nézve szabadékozott Gran és Bosse gyarából származott „szabadékozott kőöntés“ költségmentes kiállítása megnyittatott. Ez egészen új, az egész műiparra nézve fölötte fontos találmány, mi iránt a' műegyletek Zittau és Dresdában már igen kedvezőleg nyilatkoztak. A' „szabadékos kőöntési gyártmányok“ hideg uton, u. m. mindenféle kő, fém, salak, kő- és barnaszénből, hamuból stb. állítatnak elő. — S az hogyan? azt csak a' fennevezett feltalálók tudják, kik azt csak hozzáálló tőpénzért lennének készek közleni. A' „szabadékos kőöntési gyártmányok“ t. i. 1. Márvány-talajlemezek, szebbek és tetemesen ócsóbbak, mint a' természetes márványból valók, mellyekre Volframsdorf építőmestertől és A.-tól már tetemes megrendelések érkeztek oda; 2. A' sikárkövek; 3. A' kőszőrű- és fenkövek, minden tekintetben az igényeknek megfelelnek és felényivel ócsóbbak, mint a' természetesek, és a' mezőgazdasági egyletektől már számosan figyelembe vétettek; 4. Különféle fajú „homokkövek“ sűrűségök és keménységükre nézve a' természeteseket felülhaladják; 5. Malomkövek, igen tartósak, bécsbe már megrendelvék; 6. Különféle „öntött műanyagok“ (arcképek, rózsák, mindennemű építészeti díszítmények); ezen utolsó illy szépségben eddig még nem látott műczikk nemcsak ékesség minden szobának, hanem még kivált építető uraknak és építőmestereknek is tartós és jutányos építészeti fölékesítés beszerzésére alkalmat nyújtbat. (G. Bl. der O. P. Ztg.)

—°. Nagy fűzfa. Azt gondolná az ember, hogy a fűzfa nagyon meg nem korosodik, se valami különös nagyra meg nem nő; azonban Klatna-ban az ugynevezett Razenbach táján van egy, mint látszik, soha még nem botolt közönséges fűzfa, salix fragilis, rendkívüli nagyságu és nagasságu, törzsökének terjedtsége 13 alsó ausztriai lábnyi, melly is több szakértő ítélete szerint 200 éven túl lehet. A fa egészséges 's még egy századnál többel daczolhatni látszik.

—°. Szőlőt eltartani. A szőlőfűrtöket, mintán minden romlani kezdő szemeket róluk lezedtünk, egy katulyába rétegenként el kell rakni, és minden réteg közé barackleveleket. A katulyát azután egy száraz és jó szellős szobába tesszük. Egy katulyában négy réteg van, és megáll benne a szőlő késő tavaszig. Az a vélemény, hogy annak oka a baracklevelekben találtató kéksavany. Olaszországban e bánás foganattal használtauk. (Fr. Bl.)

—°. (Lyukacsossága az ember bőrének.) Az ember bőrműszerének csudálatos mivoltáról így szól egy angol könyv: Bőrműszerünk számos lyukacsokkal ellátott pikkelyekből (vagy kis nyílásokból) áll. Egy homokszem 250 pikkelyt eltakar. Egyetlenegy pikkelykének lyukacsai 500-on fölül vannak. 100 ilyen lyukacs egy vonalban $\frac{1}{10}$ rész hüvelyket tesz. Egy hüvelyk egy sorban 1000 lyukacsot befog, egy láb 12,000-et, egy négyszög-láb 144,000,000. — Ime a bőrnek felszíne közepeszerű nagyságnál 14 négyszög lábot tézen, és foglal 2016 millió lyukacsot. (Thrtzg)

—°. Legujabb a szarvasgomba tenyésztéséről. Dordogne-ban egy ember feltalálta a módot, mikép lehessen szarvasgombát úgy, mint másféle főzeléket termeszteni. Tapasztalásból tudja van, hogy a szarvasgomba egy sajátagos cserfancem közelében és árnyékán jelesen tenyészik. E végett tehát azon ember afféle cserfákat birtonkon nagy számmal ültetett, 's mult évben 100,000 frank értékű szarvasgombája termett; az idej területe pedig már kétannyira rugott.

—°. Régi gyümölcskerteket termőkké tenni. Kimerített föld, minő a gyümölcskertekben gyakran előfordul, mellyekben sok éven át vén fák álltak, közönséges oka a rákfenének. Ha még is az ő gyümölcskertet meghagyni akarjuk, úgy legelsőbben mindazon fákat, mellyek teremni megszűnnek, ki kell irtani.

Aztán a kertet meglehetősen nagasságnyira friss gazajjal meggazdagított földdel kell meghordani. Ezen földhöz meszet vagy rácson megtisztított falomladékat hozzákeverünk a régi föld lomha részeinek fölkelésére, ezután a föld mélyen felásattatik, minél az ő és új földet gondosan meg kell keverni. — Csak ezen elkészítés után remélhetni az új ültetésnek vidám és egészséges növést.

—°. Hogyan kell a földet legczélirányosabban trágyázni? Azon létrészekkel, mellyeknek hiával van, 's mellyekből az elvetendő gabona áll; azonkívül a növények a léghen találtató szénssavval is, melly azokra nézve kimeríthetlen tárt képez, bőven részesíttetnek.

A közlegeg (ammoniak) és sziksósalitrom (Natronsalpeter) előmozdítják és hosszabítják a növények zöld növesi állapotját, mialatt a méz száraz földön a természetmények megérését elősegítvén sokkal korábbi aratást eszközöl.

—°. Szer a macskaméz folyása ellen a gyümölcsfákon. A macskaméz, melly leginkább a csontárgyümölcsfákra rakodik, egy kiáradó nedv, mellynek vizes részei a levegőn elgőzölnek, úgy hogy végtére megszárad és megkeményedik. A mézafolyás a fákon rákfenét okoz, mi által azok elerőtlenednek és végre kivesznek. Ezen bajnak leginkább nedves kertben álló fák alávetvük, és kivált a kopasz barackfákat látogatja meg. Mi itt egy tapasztalt szert akarunk elle előadni, mellyet bizonyos Hervey Kristóf, ki párizsban a Karthause nevű szerzetesek híres fűiskolájában 40 évig hivatalban volt, legelsőbb feltalált.

A mézgat erős műszerrel le kell vágni, és a beteg helyet az egészséges fáig kimetszeni. Aztán a sebet „sokka“ levelekkel derekasan meg kell dörzsölni, mellyek azonban ezen működésnél szétzuzandók, hogy a nedv a kimetszett részek edényeibe jól behathasson. Ezen eljárás után a sebes helyet nem sokára beborítja egészséges új hajtás, melly a mézga folyását örökre akadályozza. Ezen szer a minő egyszerű, olly bizonyos.

—°. A cserép-szelemények (zsindely) elrepedezését többnyire azon körülménynek tulajdonítják, hogy rosszul vannak égetve, mire nézve azt javasolták, hogy ollyan szelemények elsőbb egy télen át a szabad ég alatt hagyattassanak, mielőtt azok házfödésre használtatnának. Ezen esetben természetesen nagyobb része darabokra elpattanik, mi a téglásra nézve igen boszantó, de mégis mindig jobb, mintha azok a földre rakva már még alig egy év multával szörnyű pusztításokat mutatnak. E szerint némelly vidékeken azon szokást erősen megtartják, hogy a téglának mindazon téglákat ingyen utánszállítania kell, mellyek egy új épületen első évben elpattannak, vagy elmállanak. Ha már most a téglagyártók egy kevés vegytanhoz értenének, hogy az általok használandó agyagot csapóföldön (márga) megvizsgálhatnák, úgy önmagukat és vevőiket sokszor tetemes kártól könnyen megmenthetnék. Mert eltörésük és elmállásuknak nem mindig a rossz égetés az oka, hanem többnyire azon körülmény, hogy az agyagban csapóföld találkozik. A csapóföld pedig áll részint szénssav mészből, melly a téglák égetésénél eleven mészszé válik, melly aztán, midőn a téglák megvizesednek, megoltódik, és ez által a szeleményt szétvetteti. Ha már most az

agyagot kiiszapolással a' csapóföldtől megszabadítjuk, úgy a' legtartósabb szeleményeket nyerjük. — Egyébiránt azon eljárás, agyagot csapóföldön megvizsgálni, igen egyszerű. Vegyünk egy keveset a' megvizsgálandó agyagból, legjobb száraz állapotban, és öntözzük meg gőzölgő sósavval; ha a' tömeg pezseg és hólyagokat vet, úgy bizonyos jele annak, hogy az agyag mennyi annyi csapóföld vagy mészszel vegyes. Ha hólyagok és sustorgás nem mutatkozik, úgy az agyag tökéletesen alkalmas arra, hogy azonnal tartós szelemények belőle égettessenek. (Fr. Bl.)

—°. Az epemirigy Sz.-Pétervárott fogytán van. Julius 30-án 204 beteg volt, és 127 halt meg. Ellenben e' nagályos járvány elterjed Finlandban, hol Ako- és Helsingfors-ban sokat áldozatul elragad. A' Caucasuson is rémitően dühöng a' cholera: mind oroszok mind cserkes-ek nagy számmal vesznek el, úgy hogy minden harczmunkálatok félbe szakasztnak.

—°. Nem rég egy czipóvarró minden műszereivel és egy fűzér eszímával műhelyének purhás padlatján lezuhant, és így legjobb dolgoztatójának egy tudósnak szobájába, kinek számára épen dolgozott, leesett. Ez az írótam mellett állott és írt. Csendesen hátratekintett az ijedtében elhalaványodott czipóvarróra és kérdé: „Elhozta magával az árjegyzéket?”

Maros vizállása: September 1-én reggeli 8 órakor: 0' 4" 0''' a' zerus felett.

Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
20 Diák József, korcsmáros	Ref.	42 e	tüdővész	Séga k. v.
— Múrsza Mária, földész' l.	G. n. e.	2 hó	görcsök	Sarkad k. v.
— Jovin Jelina, szinte	—	6 e.	mellhártyalob	Pernyáva k. v. 236
— Krausz Jentl asszony, alkusz' h.	Izr.	60 —	máj és lépvész	Izr. kórház.
21 Kerekes István, földész' f.	Kath.	5 —	forroláz	Ujvilágutcza 354
— Pálfy Károly, kocsis' f.	—	4 hó	agylob	Pernyáva k. v. 821
— Barcza Julis, földész' l.	Ref.	8 —	fogzás	szinte 614
— Duschek Ferdinand, fakereskedő' f.	Kath.	2 e.	görvély	Kertészutcza 356
22 Borlodán György, eszismadiamester' f.	G. n. e.	4 hó	görcsök	Felső Molnárutcza.
— Lukács Jelina, földész' l.	—	1 —	szinte	Pernyáva k. v.
— Krisán Jefronka, szinte	—	1 e.	agylob	Gája k. v.
23 Osztoin Stéva, földész	—	50 —	vízkór	szinte.
— Bunn Józsa, földész' f.	—	10 —	aszalvány	Kiskarikautcza.
— Kiss Julis, hajótömő' l.	Ref.	8 n.	görcsök	Holtmarosutcza.
— Márton Ignácz, kőműves' f.	Kath.	7 e.	béllob	Demeterutcza 170
— Hóra György úr, eszismadiamester	—	84 —	aggság	Magyarutcza 28
— Barna Anna, földész' l.	G. n. e.	1 1/2 —	görcsök	Pernyáva k. v. 386
24 Ruhm Antal, földész' f.	Kath.	1 n.	szinte	szinte 339
— Streckenbach Zsigmond, kalmár' f.	Izr.	3 1/4 e.	vízkórság	Püspökutcza.
25 Fodor István, kőműves	Kath.	36 —	tüdővész	Szinházutcza.
— Gyetzi Sándor, asztalosmester' f.	—	14 n.	görcsök	Sarkad k. v.
— Barankai Julianna, kocsis' l.	Ref.	19 hó	aszalvány	Riformutcza.
26 Lovászy Ferencz úr, timármester	Kath.	25 e.	vérhányás	Kossuthutcza 170
— Scheffer Károly, takács	—	37 —	tüdővész	Radnaiút 950
— Bogdán Zsófi, v. hajdu' l.	G. n. e.	5 —	epeláz	Pernyáva k. v. 316

—°. A' hajnal többet ér az éjlampanál. Azér alugy éjjel és korán kelj föl dolgozra.

Az aradi gyorskocsin

megérkeztek Pestről, Pestre utaztak, Pénteken augustus 25-én: Csütörtökön aug. 31-én Ozy kisasszony. Stotz asszony. Bettelheim úr. Kovacsits kisasszony. Deutsch úr. Hirschl úr. Kádas úr. Hollaky úr, 2 helyet. Tribus ur, 2 helyet. Lillin úr.

Gabona és liszt ára Aradon 1848. évi sept. 1-én.

Nevenként:	Egy posonyi mero változó pénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	4	30	4	15	4	—
Kétszeres	3	45	3	30	3	15
Rozs	3	—	2	45	2	30
Arpa	1	45	1	36	1	30
Zab	1	36	1	30	1	24
Kukoritz	2	36	2	30	2	24
1 mázsa lángliszt	13	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	10	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyér l.	8	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	4	—	—	—	—	—